

Betoog bij de behandeling van het raadsvoorstel voor de nadere invulling van de begrotings en investeringsruimte

19-3-209

1. Inleiding

Eindelijk, daar ligt hij dan, het raadsvoorstel voor de nadere invulling van de begrotingsruimte en investeringsvolume, m.a.w. waar gaat het College de komende jaren het extra geld nu aan uitgeven. B&W tonen veel ambitie. Daar is op zich niets mee, mits gestoeld op realisme en goede keuzes. De SP beoordeelt de collegeplannen op de aspecten Nut en Noodzaak, ofwel de SP wil dat eerst de noodzakelijk dingen gedaan worden en als er dan geld over is gaan we de leuke dingen doen. Voorbeeld: als we moeten kiezen tussen een tunnel onder de Stationsstraat of aanpassingen aan het Kasteel ter Horst, dan gaan we eerst de tunnel aanleggen en kijken we dan of er geld over is voor het Kasteel.

Het is goed dat het College in dit stuk de risico's benoemd, men geeft aan dat de rentestand nu erg laag en het feit dat de organisatie al de genoemde projecten niet goed bemand krijgt.

De SP ontdekt de laatste tijd echter nog een veel groter risico: het in control zijn bij het financiële beheer van de grote projecten. Wat wij vorige week dinsdag zagen bij de exploitatie van het Gasthoes heeft ons zwaar aan het twijfelen gebracht, zoals onvolledige informatie, het vergeten van kapitaallasten bij een exploitatie, te positief ingeschatte afschrijvingen, vergeten van reinigingskosten. En daarbij de uitspraak van de wethouder dan hij niet in kan schatten of het met de al genoemde overschrijdingen zal blijven. Ofwel men is niet In Control, en de gemeente en de burger lapt wel weer bij. Verder geen woord over Jeugdzorg waar we de laatste jaren, jammer genoeg, nog steeds niet in Control zijn. Verder valt op dat U veel vaart op subsidies die nog binnengehaald moet worden en dat u vooruitloopt op verdiensten op het grondbedrijf, die nog moeten worden gerealiseerd.

Tenslotte valt op dat u vrijwel alle financiële ruimte voor de toekomst al bestemd met uitgaves, waardoor er geen ruimte meer is voor nieuw beleid en eigenlijk ook geen ruimte voor tegenvallers. Eens te meer een goede reden om te kijken naar de Nut en Noodzaak.

Maar nu meer in detail.

2. Duurzaamheid en energietransitie

Een onderwerp dat nu volop in de belangstelling staat. We zullen vol aan de bak moeten om een betere wereld voor onze kinderen achter te laten. Rentmeesterschap, weet u nog? Het Coalitieakkoord blonk al uit door het ontbreken van duidelijke, meetbare doelen. Dit College staat voor een beleid waarbij ze alleen willen aansluiten bij landelijke regels, het toont vrijwel geen proactieve houding. Voor slechts enkele onderwerpen wordt geld vrij gemaakt, zoals klimaatadaptatie en maatregelen als hittestress. Verder weinig zaken, anders dan het plakken van stickers.

In Uw beantwoording op vragen van Groen Links / D66 geeft u aan de komende vier jaar alleen toe te komen aan het maken van plannen, maar zeker niet aan de uitvoering ervan. Een forse teleurstelling voor een College dat met ambitieuze woorden strooit.

Om toch tot een enige actie te komen zullen we samen met D66/Groen Links met een motie komen over dit onderwerp.

De SP had hier een forse investering verwacht, die inderdaad geld kost en eventueel ten koste gaat van andere zaken. We hadden het over nut en noodzaak, weet U nog? Onze vraag is hoe B&W klimaatrechtvaardigheid invulling willen geven. Hoe gaat B&W de lasten op een rechtvaardige wijze verdelen. Daarbij moeten ze zich niet verschuilen achter landelijk beleid, dat nog in de maak is, maar uitdrukkelijk aangeven hoe zij dat zélf zien. Of zij ook vóór een klimaatrechtvaardige wijze kiezen en de laagste inkomens ontzien in deze transitie.

Als men ambieert om de gezondste regio in 2025 te zijn dan past daar een pro-actief beleid bij en niet slechts het aansluiten bij landelijke ontwikkelingen.

3. Sociaal Domein en accommodatiebeleid

Het Sociaal Domein en accommodatiebeleid betreft slechts 1 van de 11 onderwerpen maar is qua geld en impact voor de mensen verreweg het belangrijkste onderwerp.

De samenvoeging van accommodatiebeleid en Sociaal Domein is potsierlijk. Zo kun je wel alle onderwerpen bij elkaar plakken.

Het Sociaal Domein is voor de SP het belangrijkste onderwerp. Dit gaat namelijk over de mensen in deze gemeente. We moeten met de beschikbare middelen mensen de zorg en aandacht kunnen blijven geven die ze nodig hebben. Nu al voorsorteren op de vrijval van gelden voor het Sociaal Domein is wat de SP betreft niet verantwoord. Pas als men in de meerjarige begroting laat zien dat we voldoende geld hebben vrij gemaakt, kan deze handelswijze onze goedkeuring vinden. Nu wordt voorgesorteerd op voorbarige verwachtingen. Nog onlangs hebben we onze grote zorgen uitgesproken over de wachtlijsten bij de crisis Jeugdzorg en de geluiden dat mensen bij een crisismelding wordt gevraagd eerst zelf het probleem op te lossen, terwijl zij er al alles aan gedaan hebben. Dan wordt een snelle en adequate aanpak gevraagd.

Bij de verplaatsing van het zwembad hebben we enkele vragen aan de verantwoordelijk wethouder:

- Kunt U ons, kijkend door de bril Nut en Noodzaak, uitleggen wat de noodzaak nog is van deze verplaatsing?
- Waarom zegt U 9 miljoen euro nodig te hebben voor verplaatsing terwijl U nog geen rekening heeft gehouden met de kosten voor de verwerving van de grond, project en inrichtingskosten. De noodzakelijke investeringen gaan zeker naar de 12 tot 13 miljoen. Waarom geeft U geen volledige openheid, wat heeft U hier te verbergen, en waar gaat U deze kosten van betalen?
- Overigens stelt u elders dat u veel meer geld nodig heeft voor de nieuwbouw. Moeten we daaruit concluderen dat u geld gaat werven bij commerciële partijen en zo ja, wat betekent dat dan voor bijvoorbeeld de exploitatie, de entreprijs en voor wie het straks te vertellen heeft in het eventuele nieuwe zwembad?

De verplaatsing is voor ons het ultieme voorbeeld van een investering waarbij vooral de noodzaak ontbreekt en geen openheid van zaken wordt gegeven, of de wethouder moet ons in zijn beantwoording verrassen. Waar alle 50 meter-baden in Limburg zijn of worden gesloten gaan wij er een oprichten. En de laatste berichten laten zien dat vrijwel alle nieuwe baden in dit land kampen met grote tekorten en faillissementen.

Wat voor het zwembad geldt, geldt ook voor verplaatsing van sporthal de Berkel. De noodzaak ontbreekt. Voor een mooie en voor de jonge jeugd goed bereikbare sporthal krijgen we een sporthal die geen uitbreiding qua capaciteit geeft en, niet meer goed bereikbaar is voor de jonge jeugd. En daarmee een forse desinvestering in een bestaande hal.

Als je de plannen voor de overige accommodaties goed leest, gaat B&W de komende jaren minimaal 4 gymzalen sluiten. Dat er een sporthal komt voor de gezamenlijk volleybal en korfbalvereniging vinden wij goed, maar niet als dat gecombineerd wordt met het sluiten van die gymzalen. In onze visie zijn gymzalen in dorpen noodzakelijk voor het lokale beweegonderwijs, maar ook voor de leefbaarheid in de kernen. Straks moet mijn kleinzoon, om te kunnen gaan gymmen, tweemaal per week met de bus van Hegelsom naar Meterik worden vervoerd. Wij zijn van mening dat het beter is te investeren in de duurzaamheid van de gymzalen en bij een lage bezetting proberen we met de dorpen aan de slag te gaan om deze te verhogen. En lukt dat niet, dan laten we de bezetting laag en accepteren we de extra kosten. Leefbaarheid kost altijd geld. In Peel en Maas volgt men wel dit beleid, juist vanwege het aspect leefbaarheid. Dan nog even de Sporthal voor o.a. Trivia. Het wordt hier hoog tijd dat men gaat beginnen met de realisatie, uitstel tot 2021 is wat ons betreft niet aan de orde.

We zullen daarom over dit onderwerp met een motie komen.

Wat betreft de huisvesting scholen kunnen we ons voor een deel vinden in de plannen om alvast een aantal zaken aan te pakken. Het is tenslotte een wettelijke taak van de gemeente waar ze ook geld voor krijgen. We zijn erg geschrokken van het plan om de Weisterbeek mo-

gelijk te verplaatsen naar het Dendron. Een slecht plan: investeer zo snel mogelijk in een nieuwe school in het voedingsgebied, of vernieuw de bestaande school.

En dan de scholen situatie in Sevenum. U wilt het aanpakken doorschuiven naar de volgende raadsperiode. Dit kan echt niet. De situatie in Sevenum vraagt om een snelle aanpak. Dus nu investeren in goede scholen voor onze kinderen en niet in uw prestigeprojecten.

4. Veiligheid en toezicht

We moeten hier het College een compliment maken. Eindelijk wordt er meer uitgegeven aan Veiligheid, Toezicht en Handhaving, iets waar de SP al jaren op heeft gehamerd. Een gemiste kans is wat ons betreft dat het College het niet aandurft om de legeskosten voor vergunning bij legalisatie achteraf te maximaliseren. Wanneer gaan we nu eens eindelijk burgers en bedrijven die zonder vergunningen dingen doen, aanpakken. Vooral ook als voorbeeld naar die burgers en bedrijven die zich wel aan de regels houden.

5. Financiën

De afgelopen coalitieperiode is er fors ingeteerd op het eigen vermogen. In het Coalitieakkoord staat volgens ons dat men dat niet meer zou doen en dat de Algemene Reserves weer zouden moeten toenemen. Duidelijk ook het beleid dat D66 in de vorige periode samen met de SP voorstond. We moeten het spaarbankboekje gevuld houden voor de mindere tijden die er ongetwijfeld nog gaan komen. Helaas, ook dit College teert weer in. Voor zover geld gebruikt wordt voor duurzaamheid is dat prima, maar niet ten koste van de Algemene Reserve. Dan maar minder plannen en ambities en alleen de noodzakelijk dingen doen. Verder zien we de laatste tijden nogal zaken waardoor het lijkt of het College met zijn financiën niet in Control is: overschrijdingen bij het Gasthoes, bijna 1 miljoen lenen om het Aardbeienland te kopen, en geen geld voor een tunnel onder de Stationsstraat. Graag willen we van de verantwoordelijk wethouder of hij daadwerkelijk wel in Control is, of dat deze dossiers hem nu al niet boven zijn hoofd aan het groeien zijn.

6. Kosten gemeentelijk apparaat

Eindelijk is de voorgestelde bezuiniging op het gemeentelijke apparaat van tafel, en wordt de druk op mensen van de gemeente, die al hoog was, niet verder vergroot. Het zijn tenslotte de mensen die het moeten doen, zeker met een ambitieus programma.

Wat ons behoorlijk tegenvalt, is dat wij op de vragen over euro's en fte's over de afgelopen jaren maar ook over de komende jaren geen antwoord krijgen. Een regelrechte schande waardoor wij onze controlerende en kaderstellende rol niet kunnen vervullen. Best College zelfs met in uw ogen platte cijfers voldoet U niet aan Uw informatieplicht, ondanks het mooi geprobeerde verhaaltje. Ik kan geen andere conclusie trekken dan dat U iets te verbergen hebt over dit onderwerp.

Dan nog een vraag aan de wethouder: Het door het College voorgestelde bedrag voor het gemeentelijke apparaat, wordt dit wel of niet geïndexeerd?